

ԻՐԱՄՈՒՆԷՔ

ԻՐԱՄՈՒՆԷՔ ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Պաշտոնային համար Տարեկան 12 ֆր. » » Վեցամսեայ 6 ֆր. Արտասահմանի համար (Երկու փոքր մեկ հարույ) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր. Ամերիկայի » 2.60 տղ վեցամս 1.50 ԿԱՆՈՒՅԻ ՎՃԱՐՆԵԼԻ	Համակ դրամ հաշվի դրվել հետևելու հասցեով ИЗДАТЕЛЬСТВО «ИРАМОУН» 1, РУДНОВ. — Ч. П. Б. В. (Печать) Редация на ВЪСТНИКЪ И п а в у н к ъ ВАРНА (България)	Redaction du journal „Iraounk“ V A R N A (Bulgarie)	Խմբագրության ուղղեալ գրութիւնի ես չեն դրուիր եւ յարմար դաստա- ները միայն կը հրատարակուին աւ- րոյշովին կամ մասամբ: Մանուցման տղը 20 ամսով. երե- սեն աւելի ակադմիկոս համար 20 0/0 գեղջ կը լինի:
---	--	--	---

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ԹՈՒՐԲԵՐԸ

Մեր նախորդ թուով թարգմա-
նաբար եւրոպական թերթերէ առ-
տապեցինք Բարիզ գումարաւոր
խաղաղութեան տիեզերական հա-
մաժողովին մէջ Հայկական խնդրոյն
համար եղած առաջարկները, վիճա-
րանութիւնները եւ որոշումները:

Հոն ինչպէս տեսնուեցաւ երիտա-
սարդ թիւրքերու պատերէ մին
Մէլլիքէթի խմբագիր Աճմէտ Ռի-
զայի վրայ Հայկական խնդրոյն
յաջաւ Հայկական խնդրոյն եւ պա-
հաճեց որ Հայկական խնդրոյն
ընդ իսկ վերցուի եւ անոր տեղ թուր-
քի ընդհ. յարեւորութեան խնդր-
ը յազուի, որ քստ Աճմէտ Ռի-
զայի միայն Մուլթանի Համիտի ան-
ձին վրայ կը կեդրոնանայ, եթէ
Համիտը վերջոյ երիտասարդ թիւր-
քերու պահանջին ալ գոհացում գտած
կ'ըլլայ, նոր Մուլթանի մը վեհա-
պետութեան տակ Միգհատ բա-
շայի սահմանադրութիւնը գործող
ընդմէջ Աճմէտ Ռիզայի ան ազատա-
միտ թուրքը ըլլալով հանդերձ, բը
նաւ չը հանգուտի որ Հայկական
խնդրը մը յազուի Եւրոպայի մէջ
անպաշտօն ձեւի մը տակ. ալ կը
մնայ երեւակայ թէ մուլթանի
թիւրք ժողովուրդը ինչպէս կրնայ
հանդուրժել ապագայ սուրս տիգան
սահմանադրական թիւրքի երես-
փոխանական ժողովին մէջ Հայ
պատուիրականներուն ցեղային մենա-
շնորհներ ու իրաւունքներ պաշա-
պանելու ձգտումին:

Խաղաղութեան Համաժողովին
մէջ Աճմէտ Ռիզային իբր երիտա-
սարդ թիւրք յարուցած կոկոսը
Հայաց գէտ յայտնի մը սկզբնա-
որութիւնն է երիտասարդ թիւր-
քերու կողմէ: Հին թիւրքերը ճաճ
կատանի մէջ Հայերը կը կոտ-
րեն Հայկական խնդրը իսպառ մե-
ցնելու համար. երիտասարդ թիւր-
քերն ալ արտասահմանի մէջ անոր
թաղուը կը ջանան կատարել սահ-
մանադրութիւն եւ ընդհանուր բա-
րենորդում անուենով անհեթեթ
դաւաճաբար մը գլորելով անոր
վրայ:

Հին թիւրքը մեղացողի դիրք
ստանձնելէ, նոր թիւրքն ալ մեղ-
ութեամբ պաշտօնը կատարել կը նը-
կ տի: Այս ապագայ շատ որոշ կեր-
պով կը տեսնուի թէ՛ հին եւ նոր
թիւրքերը գաշտուեցան են, բնական
գաշտակցութեամբ մը, Հայուն ու
Հայրական խնդրոյն անտարբէր իսկ ջն-
ջելու աշխարհի երեսէն: Մուլթանի
Համիտ հին թուրքին, Աճմէտ Ռի-
զայի նորերուն՝ երկու հրամատարներ
նոյն նպատակաւ միեւնոյն թափով
գինուած են մեզ. դէմ. առաջինը
բերտ ու ժին վրայ կ'աւելնէ, իսկ
երկրորդը մեղրածոր ինքով մը խա-
ղախ միջոցներու լինած: Վերջի-
նը տեղի խորամանկ, աւելի մը
գաւոր քան գաւառիկը:

Այս, Աճմէտ Ռիզայ լայն խո-
րամակութեամբ մը հայկական
ջարդերու մասին իր ցուակցու-
թիւնը կը յայտնէ, միայն իր հա-
կաւարդը կուտակեցապետին, Հա-
միտին գէտ յաղթանակ տանելու
համար է: Բայց միեւնոյն տեսնու-
նոր ձգտումին չգործողը կը հան-
դիտանայ, Հայի. խնդրոյն ջնջումը
պահանջելով, խորամանկ ձեւի մը
տակ, 300000 հայերու կոտորումը
թիւրք սուլթաններու գահին վաղ
կտմ անագան տապալմանը կր-
պառնայ միւս կողմէ թիւրքերի
տատարներու պատը այդ 300000
հայ զինուորներու վրայ հիմնել կու-
զէ իր յաղթական կոմսար: Իբր
թէ այդ անմեղները թուրքերը
խախտաւորելու համար գոհուած
ըլլային:

Աճմէտ Ռիզայ թիւրք նահատակ
ներու խօսքեր կրնէ: Ուր են այն
թիւրք նահատակները որոնք կամ
քի տակուենութեամբ, լանդուգն
հայրենասիրութեամբ ու գիտակ-
ցարար բրննջ անձը վտանգի մէջ
նետած ըլլան: Թիւրք զօհերու
ամենէ մեծ անձնութիւնը Պոլ-
սոյ մէջ «Մէլլիքէթ» մը կամ «Օս-
մանլը» մը կարգացած ըլլալէ ան-
դին չի անցնիր. եւ կամ շատ շատ
արտասահման ապուրիւնով, հա-
կահամետական թիւրքերու քանի
մը սինական մրտադ՝ այս ալ
քիչ բացառութեամբ Համիտէն
«պախիշ» մը ստանալով թիւրքիս:

Վերադառնալու ցած նկատումով
Ահա այս չէ՛, ալ մեծ անուն Աճ-
մէտ Ռիզայ, ձեր աննշան զոհե-
րու գործունէութեան առեւտրը
ասով է որ դուք կուզէք հայկա-
կան հարկը հաշտարար գոհերը եւ
անոնց յանդուգն անձնութիւն
նը համակշիւ: Եւ ալ աւելի ա-
ռաջ անցնելով, պատերազմի գաշ-
տը իրոյ հայ նահատակները պատ-
նէլ ընելէ վրջ, անոնց դիտելի կոյ
տերուն վրայ կ'աւելնէ իբր յաղ-
թական նոր - թիւրքի գրոշարը
բարձրացնել:

Եթէ Երիտասարդ թուրքերը
կուզեն իրաւունք մը ստանալ քա-
ղաքակրթեալ աշխարհի առջիւ
պէտք է ցոյց տան իրենց հայրե-
նասիրական ոգոյն ու անձնուէր
գործունէութիւնը, ինչ որ չէ տես-
նուած ցարդ: Եւ ինչ բանի որ
այսօր Աճմէտ Ռիզայ կը ձգտի, կը
նմանի միայն այն դիշակեր ագ-
աւեններու գերին, որ կը կայանայ
պատերազմի զինադադարի պա-
հուն ինկած քաղերու գիտակները
յոշտելու մէջ: Աճմէտ Ռիզայ ան-
ցնալ որ խաղաղութեան Համաժո-
ղովին մէջ 300000 նահատակներու
զնախներէն իր ու իրեններուն փո-
րը կշտացնել ջանաց, բայց կա-
տարելապէս չի յաղթեցաւ: Եւ միեւ-
նոյն տեսնու այս աւելի մը եզա-
ղեւ թիւրքահատա գտնուող Հայե-
րը համակշիւ թէ՛ հայկական դա-
տին գէտ կուտող թիւրք բանակը
երկու թեւի բաժնուած է, մէկ
թեւին՝ որ յարձակողական դիրք
բռնած է, Համիտը կը հրամայէ,
միւսը՝ որ դեռ պաշտպանողական
գծին մէջ պահուածի կեցած է,
Երիտասարդ թուրքի պետէն
կը հրամայուի:

ՀԱՅՐԵՆԻՔ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՂՆԵՐ

Սե Ծովի մէկ նաւահանգիստէն
չոգենաւային օտար բնկերութեան
մը գործակալը հեռագրած է վառ-
նայի նոյն բնկերութեան գործա-
կալին Հայերուն տոմսակ չի աւ-
հայրենիք վերադառնալու համար,
որովհետեւ թիւրք իշխանութիւնը

չոգենաւէն երեւոյ Հայերը անլուր
հայաժանաց չ'ենթարկէ, եւ դուրս
չելնելով ետ գարձողները միայն
բախտաւոր կը համարուին:

Այս դժբախտ լուրը շարաթ օ-
րը հաղորդուեցաւ հայրենիք վեր-
աւառու համար տոմսակ առնել
ուզող մեր Հայաստանցի եղբայրնե-
րուն, արանց մէ մաս մը արգէն տոմ-
սակ առած ըլլալով հանգրձ ստիպ-
ուեցան հաւանալ ճանբորդութեւնէ:

Կ. Պոլսէն հասնող վերջին նա-
մակներն եւ կը յանձնարարեն ծա-
նոթներու յետաձգել իրենց վերա-
դարձը որովհետեւ վերջերս վառնա-
յէ Պոլիս գացող Հայեր տարօրինակ
ճիշտմիտութեամբ հայցաքննութիւննե-
րու եւ բնատարկութեանց ենթար-
կուած են. կը յիշուին մէկ քանի
երիտասարդներ ալ որոնք կարող-
ած են: Համակողարկներ կ'ըսէն թէ
Պոլսոյ նաւաւորոցի վրայէն սկս-
եալ թիւրք ստիկաններու առաջին
խօսքը կ'ըլլայ «պիտոյ՝ որ թիւրքը
լաւ սովորեցա՞ք» հեգնական հարցու-
մը:

Նոյնպէս քաղաքիս թիւրք պաշ-
տօնեայն անցագիր առնելու համար
իրեն գիտող Հայերուն «կիթին աս-
քէր թալիմի էրի հոկրէին տէ սոն
բա կէլին» ըսելու չի թերանար:
Բայց միեւնոյն տեսնու անոնց ալ
յանձնարարած է որ առ ալծմ ետ
կենան թիւրքիս երթալէ, որով-
հետեւ հոն կառավարութիւնը հիմա
գտցող հայերը շատ կը նիւզ:

Թիւրք պաշտօնեային այս վեր-
ջին հոգածու յանձնարարութեան
ըսելիք չունինք: Բայց «գացէք
զինավարժութիւնը սովորեցէք, ին-
տոյ եկէք» հեգնական խօսքը ան-
խախտ ամեն Հայուն համար եթէ կը
գործածէ, կը նշանակէ թէ ինք
տեղեկութիւններ տուած է Պոլիս
իրեւ թէ Հայերը վառնայի մէջ
զինավարժութիւն կը սովորին եւ ալ:

Կը կարծուի որ այդ տեղեկու-
թեանց հետեւեալը եղած ըլլայ այս
վերջին հայաժանքը վերադարձող
Հայերուն գէտ:

Թիւրք պաշտօնեայն բացարձա-
կապէս կը սխալի բոլոր Հայերը
զինավարժութիւն ընող նկատելով:
Եթէ մէկ քանիներ այդ վար-
ժութեան սկսած են, անոնք մօտ

օրերու մէջ ճանկաստան երթալու նպատակ չունեցողներէն են . հետեւաբար բացարձակ անարգարութիւն է մէկ քանի անհատներու պատճառաւ արգելք հանդիսանալ Պոլիս կամ Հայրենիք վերադառնալու անհրաժեշտ պէտք ունեցող հարկւրար որ խեղճ ու աղքատ ընտանիքներու և անհատներու : Այս խեղճերը պնդարձ մնացած , աղքատութեան ենթարկուած , յաւաքիկայ ձմեռան համար պատապարտմէ և ապրուստի միջոցներէ զուրկ ստիպուած են Պոլիս կամ իրենց հայրենիքը վերադառնալ : Մարդասիրական ամենատարրական պարտականութեան գիտակցութեամբ թիւրք պաշտօնեայն այս խեղճերուն դիւրութիւն ընծայելու է , ինչ որ օրէնքը ու արդարութիւնը իր վրայ պարտք կը դնէ . և պէտք չէ անօրինակ տըրամարտութեամբ մը ընդհանուր մասնաւորի պատճառաւ զոհել :

ԲԱՂԱՔԱՎԱՆ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Չինաստանի խնդիրն քողարկեց հարաւային Ափրիկէի երկու փոքր հասարակագիտութեանց օրհասականի տեսարանը . յիմար մոլեռանգութիւնը ժողովուրդներ ափի բերան թողլով , առ ինքր գրաւեց ամենուն ուշը :

Եւրոպական պետութիւնները յոռից ցզլուիս սպառազինեալ ուշ կամ կանուխ իրարու բախելու արհաւիրքը կը մատնէին , ու բնդհանուր ահ ու գողի սարսափ մը կազդէին . այսօր , շնորհիւ բարբարոս Չինացիին , այդ տէրութիւններ զէն ի ձեռին միահա մուռ տապարէջ ելած են : Իրարու աւանդական թշնամի զօրագունքեր , որք պատահական պատերազմի մը դաշտին վրայ իրար բռնաբարելու յաւակնութիւնը ունէին , այսօր քով քովի , թեւ թեւի բարբարոսութեան դէմ կը քայլեն :

Իցիւ թէ այս նիգակակցութիւն 20րդ դարու մեծ յեղափոխութիւնը կոչուէր և տէրութեանց համերաշխութեան և եղբայրակցութեան խարխիւրը բլլար :

Ժամանակին բրածը մարդ չէ կարող ընել . ինպատ ընդհանուր խաղաղութեան շատ փանքեր ապարդիւն մնացին ցարգ . զուցէ մարդկային դեղին ցեղին վայրագութիւններ մարդկութեան անբնականաւոր բարբիքներ արտադրեն :

Տարիէ մը ի վեր է որ Անկլո-Պոնթ պատերազմը կը շարունակուի այս պահուս իր ճգնաժամին հասած է :

Օրանժի ու Թրանսվալի երկու հասարակագիտութիւններ , տուին ինչ որ կրնային տալ իրենց անկախութիւնը փրկելու համար . ա

սօր պարտեալ , անցան Միծն Բրիտանիոյ իշխանութեան ներքեւ . պաշտօնական յայտարարութեամբ մը Լորտ Ռոպերթս այս երկու կիրներ Անգլիոյ միացուց :

Այս երկու հասարակագիտութիւններ զոհ գացին քողարկեալ քաղաքականութեան մը , մոռնալով Անգլիոյ Ազատական կուսակցութեան և մանաւորէ կշտասթօնի իրենց մատուցած ծառայութիւնները , Անգլիոյ տեսակէտէն զմեծ իրենց ուժերուն վրայ լայն հունս վստահ , ստորէն եկած ամեն համակրական ձգտում իրենց զրոհ մը նկատեցին :

Երկու տարին երէ ի վեր Անգլիոյ նախնական մի քանի տէրութիւններ Ափրիկէի այդ հարանքը իրենց նպատակին շահագործել կը նկատէին . յայտնի կամ գաղտնի զմեծ քաղաքներ լով , պատերազմական ներշնչում ներով կը քաջ պիտէին :

Թրանսվալ ընտան անաւիկ դիրքերով օժտուած , Ռոս , Գալիացի ու Գերմանացի սպաններէ ու կառուարներէ օժտուած , հետեւ եօթն հազար մղոն Միծն Բրիտանիայէ , զինուց փոխադրութեան մեծ դժուարութիւններ , անզիւական գաղթականութեանց խրտման գուշակութիւններ , իւրան տայի յեղափոխութեան հաւանականութիւններ , խալիֆէն Իսգիպտոս հաստատման գրոյցներ , ի մի բան Միծն Տէրութեանց աշակցութիւնը , բոլոր այս երեսուկայական մտածումներ ու հաշիւներ խեղճ Պոնթները պատերազմին գաշտը մղեցին . որք իրենց հետ քաշիւով Օրանժիսթիւնը ալ վստահ յաղթանակի մը , պաշարեցին սահմանադրութեան վրայ Լատերմիտ , Քէմպէլէի և այլն քաղաքները և Պոնթները եղան առաջին ռումբը արձակողը :

Այս պատերազմը կարծուածէն շատ մեծ ու ահարկու էր . ոչ մի տէրութեան տրուած էր անոր հասնիլ ու ձեռնարկել , Մի քանի մեծ տէրութիւններ Անգլիոյ դէմ ելլելիք անյաղվելի դժուարութիւններ լաւ իմաստասիրելով էր որ Պոնթներուն քաջաբեր էղան :

Վերջին օրերս Դրալադայն Արեւելքի Նարբերուն հետեւած քօրաց փոխադրման մասին տէրութեանց դանդաղութեամբ , Անգլիոյ անհաշտ թշնամիք իսկ չը վարանեցան խոտովանիլ , Անգլիոյ ի Թրանսվալ արագ զօրք փոխադրելու հրաշարէք :

Անգլիայէն ի Թրանսվալ երկու ամսուան մէջ , երկու հարիւր հազար զինուորէ բաղկացեալ , ամեն կերպով կազմակերպուած բանակ փոխադրել ամեն տէրութեան դժոճ չէր :

Մական այս պատերազմ թանկագին կեանքերու մահազաղ , դրամական անհուն զոհողութեան ,

քաղաքներու աւերման , հողագործ ժողովուրդներու քայքայման և ի վերջոյ երկու փոքր հասարակագիտութեանց անհետացման պատճառ եղաւ :

Յաւաքին այն է որ այս մեծ ճիւղներ փոքր ուղիներու Մայր ճանչցուած Միծն Բրիտանիոյ կողմէ կը գործունայ այսօր :

Այս անդամանիկ կորուստներու աւերումներ տեղի չգիտի ունենալին , պատերազմը չպիտի ծագէր , երկու անկախ հասարակագիտութիւնները պիտի ապրէին , եթէ Անգլիոյ մէկ երկու առաջարկներ , ի նպատակ չահուն , որ զէրօ է ներկայ աշխարհուն հանդէպ , բնդունելութիւն գտնէին Թրանսվալի կողմէն :

Անկլո-Պոնթ լատերաբեմին վրայ , այսօր Անգլիա կը ներկայանայ ճարգով մը , իսկ Պոնթները զրոյց պետութիւնը գործուած սերտագործութեանց բացարձակ պատախաճանքուն :

Մ. Ա. Հունեա 18 սեպտ.

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Փրովիտէն 24 Օգոստ.

Ասկից առաջ մի քանի անգամ ներ թերթերու մէջ տեսած էի Պրոֆ. Չիթճեանի մասին գրուածքներ . բայց առանց հետաքրքրուելու վրայէն անցած էի , որովհետեւ ոչ մի կողմէ ո'ւ է բանի տեղեկութիւն չ'ունէի : Վերջերս Շարժումի 243 թիւը տարօրինակ տպաւորութիւն մը ձգեց վրայ , թէ և ինչ հրեք վրայերութիւն չունի Պրոֆ. Չիթճեանի մասին գրուած այս կտորն էս , սակայն տեսնելով հոն սեռիս ամենէն սառնորդի ու պարկեշտ սեպուածներէն միայն ու ներաւաբար անպատուութիւն փափագէ աւելի պարտաւորութիւն մը զգացի ոչ թէ պաշտպանել Տիկին Չիթճեան , այլ բուն իսկ աչքով տեսածս ու տկան լոմս լսածներս զրիւր Նախ' Տիկին Չիթճեան կոտ.

բաժի ժամանակ թիւք պաշտօնէի պաշտպանութեան տակ ապաստանած չ'էր բնաւ , այլ ինչպէս Հայերս մեծ մասը դպրոցի տղայոց ու աղջկանց հետ մէկտեղ կէս մը մզկիթներու , կէս մը խոնիրու մէջ գտնութիւններ յաւանալ ինչուած էին : Տիկին Չիթճեան ևս իւր կիսրով ու երեք զաւակաց հետ վերջիններուն հետ կը գտնուէր . ուր էր Հայերս մեծամասնութիւնը . ասոնք երբ խոնաւ ու փոփոմ պատերով առանց իսկ լաթի կտոր մը գիտնի վրայ ունենալու փոքր սենեակներու մէջ իրարու վրայ ինչուած դեռնի վրայ ծնադրած ահ ու դողի մէջ վրջի գալիքին վրայ կը մտածէին , Տիկին Չիթճեան ախար դէմքով սակայն քաջ արտով ամենու քով կ'այցելէր յոյս ու մխիթարութիւն կը ներշնչէր անոնց ամենուն . երբ շատեր իրարու խորհուրդ կը հարցնէին ու յուսահատութեամբ կ'որոշէին թիւքին սպանալիքն ինչ ազատելու համար առ երես անոնց հնազանդիլ ու անոնց կրօնքն ընդունել . Տիկին Չիթճեան արտասուք թափելով կըսէր անոնց

«եղբայրներ , ինչ կ'ընէք , Բրիտանիոյ թիւք ուրախալ . չէք գիտնիլ թիւք որքան յարգանք կը տրուի մարտիրոսներու յիշատակին , հիմակ է միւր մարտիրոսանալու քաջութեան ժամանակը , կը խնդրեմ , եղբայրներ ու քոյրեր մի վախճաք , կուրծք բացէք սուրին դէմ , արիւն թափեցէք , երկինք բաց է մեզ ընդունելու համար , մարմինը վայրկեանի մը մէջ կ'անցնի , մինչդեռ երկնային հանգստութիւնն ու երջանկութիւնը յաւանդնականէ և պատրաստ է մեզ համար եթէ քաջ գտնուինք ու մահէն չ'վախնաք : Իրեն փոքրիկ զատկ ներն երբ կուրային , կը գրկէր զանոնք ու կըսէր , «մի վախնաք զաւակներս , հաւաք հետ եմ . պրդով մարտիրոսներ պիտի ըլլաք ու երկինք պիտի երթաք ևն . » Ասպէս Տիկին Չիթճեան թիւքի պաշտպանութեան տակ չ'ըլլալէ գտնուեալ մէջ շատ աւելի տարիքաներու և զօրաւոր երիտասարդներու ալ սիրտ ու խրատոյս կուտար քաջ մնալ . անձնուոր բոլորը պատրաստուող ներքէն շատեր բողբոջական դիտակից եղբայրներ էին :

Եւրոպիոյ շատ մը յեղափոխական յորդորչուող պարտներ , որոնք առաջ ինքզինքնին բան մը կարծելով իրար անցած էին , ու իրար քաջ կուտուղներ , զէնքեր կը կրէին իրենց վրայ ու վախոյղ ներն թուրախտ ու ապուշ կրկնէին , և կը ձեռացնէին թէ իրենք են միայն հայութեան պաշտպաններ , կոտորածի ժամանակ ամենէն առաջ իրենք անհետացան եւ թաւրք էֆէնտիներու և Միլիթի ներս ախտներու ու հաւեցներու մէջ ապաստանարան գտան եւ անոնց ամենափոքր շարժման առաջ թէմէլաներ ու յարգանք կը մատուցանէին , ինչ որ պիտի ընէր Պ. Հայկունին , եթէ ինքն ալ հոն ըլլար . ինչ միթէ մեղք ու լանցանք գործած պիտի լինէր եթէ տկար ու անզօր արարած մը իր անձին պաշտպանութիւնը փընտռէր . չի մոռնալ ըսելու թր թուրքի հովանաւորութեան տակ ապաստանողները առ հասարակ հարուստներ էին , հասարակ կամող քաջ դատաւարքը չէր ընդունուէր զի անկարող էր կաշառելու :

Կոտորածի մանրամասնութիւնները պարզել չէ նպատակս , միայն կուզէի որ գիտցուի թէ ինչ որ Տիկին Չիթճեանի(*) մասին գրուած է Պ. Հայկունին , բողբոջին սխալ է ու ճշմարտութեան շատ հեռի , շատ ցուալի , և Ամերիկայի երիտասարդութիւնէն մաս միայն գան ստորնուցած է որ մէկը հորուամեղու համար , ուրիշ զէնք չի կրնար գործածել . այլ վրէժ լու :

(*) Տիւրք Չիթճեան նամակաւ մը իմ ետգրութենէս խնդրած է իրեն կարող փասաւաբանի մը հասցէ ցոյց տալ . կ'ընեալ թէ ինք դատի պիտի դիմէ իր ընտանեկան պատուոյն դէմ զրպարտութիւններ յօրինող Շարժումի թղթակիցին ու պատասխանատուին դէմ :

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ձեռն համար կ'սկսի իր գրչին առարկայ ընել անմեղ ու առաքինի կին մը և անոր անբասիր ու անարատ կեանքն արատաւորել, փոխանակ իրը ազգակից քոյր մը պաշտպանելու:

Ձայն կը գրեմ իմ իսկական առաջնա տակ, զի ստույգիսն իշխանաց մը անգամ չկայ գրածիս մէջ, մանաւանդ որ խանի մէջ ապաստանող հայերէն շատեր այսօր Աւերիկայ կը գտնուին և վրաստի ևս թէ անոնք ունեն այ իրոյ ճի կատարեալ հանգարտութեամբ նոյնը պիտի հաստատեն:

Հայկանոյ Ս. Զաքարեան

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ»-Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Հետեւեալ բաժնեգրիները ստացած ենք:

Ստ. Յակոբ—Գոռապէ	8 ֆր.
Յ. Ճս. Սիւրստրէ	6 »
Կ. Յ. Թուման Մակուրէ	7 »
Ս. Մխ. Սահաք (Եգպ.)	7 »
Հայ. Ընթ. Բոսփրաէն	14 »
Է. Գուս. Սօֆիա	6 »
Գր. Կրպ.	6 »
Գերովքէ Խապուզ	12 »
Մելքոն Լազար Լազար	13.50
Կ. Մինաս Գայսէք	12.—
Տաքէս Յօքան	10.—
Կ. Բ.	7.—
Փ. Չ. Աղեքսանդրիա	7.—
Տ. Չ.	15.50
Եղգմ. Պրեճուսթըր	7.50
Թ. Մ. Գանախա	12.—
Թ. Հ. Թէքուշի	7.—

—Գ. Շահ. Սուլիմա—Թէ ձեր բաժնեգրին՝ եւ թէ ձեր յանձնարարած Հայապետեանի՝ յուսով զրկելու էք մեզ:

—Խոսպանեմ Տ. Սահակ Կպիս Կոպոս որ Առաջնա կը գտնուէր, միջին ցարդ, Մէլքոն Գոգիւր է քանի մը օրուան համար:

—Պիլսոյ Կրօնական Ժողովը ուրիշն է գրել Պուլկարիոյ Աղեկու Հովիտն որ Ռուստոք քահանայապետի զարգացող Տ. Գեորգ քահանայի մասին տնօրէնութիւն մը ընէ, Ռուստոքի Թաղ խորհրդի գոյ կողմէ կը բողոքուի թէ 1000 զուրուշէ աւելի ճամբու մը ծախք առնելով, «առնց լուր տալու հի սոցիալ է անկից»:

—Երկրպետի խորհրդին ծննդ. եան տարեգործին առթիւ Աղեքսանդրիոյ քարոզիչ Տ. Վահրամ Վ. Աղարեան իր հետը ունենալով Յոր նուզի իշխանապետ Տ. Բարթոլոմէ մէտ թախտահան վարդապետն ու

(*) Տ. Գեորգ քահանայն խմբագրութեան հաղորդեց թէ՛ Ռուստոքի Աւագերէցին հետ անհամաձայնութիւններ ունեցած է, եւ ասոր քմածին հրահանգներուն ու նախաձեռնութեան ընդունումը անկախ իրեն անկարելի ըլլալով, ոտնաձգած է իր ծախքերուն մէկ մասը առնել վերջ հեռանալ այդ քաղաքէն:

առաջնորդարանի քարտուղար Տ. Լիւնի Մկրտիչեանը շնորհաւորաբար անցնելու զայն քաղաքէն Բասիլէոսի պալատը և իրեն հետեւորդներով միասին ներկայացած է խորհիվ Ազգաս փաշային:

—Երկրպետի մէջ բաւականատեն իր հոգեզուակ Հայ ընտանիքի մը խնամքը վայելող չորս տարեկան աղջիկ մը, իր մօրը կողմէն ետ առնելով 10 օսկիի փոխարէն ծախում է հանրատան մը պետին: Երկրպետի մօտովը այս առթիւ տեղւոյն Հոգեւորականութեան և Ազգային Իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ:

—Քաղաքի Ազգ. Եկեղեցւոյ Ժողովի պատահաբար ծախքովը որոշուած է առկէ յետոյ աշակերտաց ամսականները կանխիկ առնել: Երկուսն որ ամին ամսոյ մինչեւ հինգերորդ օրը թողարկուի չի վճարող աշակերտներ վարժարանէն պիտի ճամբուին:

—Ռուս լրագրիներու յայտարարութեանցը համեմատ Ռուս կառավարութիւնը որոշած է որ Հայոց զաւցնողները մէջ առնելու դատարան ծախքով Ռուսներէն լեզուով ըլլան բացի կրօնի ուսուցիչ: Այս փոփոխութիւնն աստիճանաբար ի գործ պիտի դրուի բայց պէտք է որ երկու տարեկէն աւարտի:

—Պուլկարի լեզուի մեծ ցաւով կիմանալով հանրաժողով մանկավարժութիւնը արդիւնաւորութեամբ չունի ՏԿ. Գալիանէ Մատակոնի մահը, որ Թուրքիոյ մանաւանդ Պուլսոյ Հայոց մէջ յաւիտենական իշխանակեցի անուն մը կը թողու իբրեւ հիմնադիր մանկավարժական իւր:

—Քահանաներուն ամսական յատկացնելու գործը հետզհետէ առաջ կը տարուի Ռուսիոյ մէջ:

Ս. Հայրապետը այս օր լուծեան պաշտօնապէս հաւանած է, եւ ուր որ կարելիութիւն կայ կը գործադրուի այդ գրութիւնը:

—Ժրհիվ հրատարակող Հանգէս ամսագրին երկրորդ թիւը ստացած ենք հետեւեալ պարունակութեամբ: Աւերիկայի Հայ բանաստեղծները—Երկրպետի Տաքէստեանի մէջ, Սոցիալիզմ (Թէօրի և Թաքսիկ)—Հայկական իրաւագիտութեան ծագումն ու պատճառները—Վիլհելմ Լիբքնիցի—Սոցիալիզմ և գիւղացիներ—Սոցիալիստական Քրոնիկ և Քաղաքական տեսութիւն:

ԾԵԼԻ Ի ԳՐԳԵՐ

ՄՐՄՈՒՆՔ ՀԱՅԿԱՆԱՆ. —Ազգային հին եւ նոր բնակիչները, զին 1 ֆր. նէճԱ. —Պուլկարիոյ ազատութեան տալ Պուլկար Ժողովարդի կրած առաջնութիւնն ու անոր նիստն ու կացին ճշմարիտ նկարագրութիւնը, զին 50 սանթիմ:

«ԻՐԱՆԻՆԻՔ»-Ի ՀԱՄԱՔԱՄՈՑ. —Ազգային տարեկանը 12 ֆրանս:

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՂՆԵՐ. —Կարտադրութիւն «Իրաւունք»էն, մամուլ տակ 1 ֆրանս:

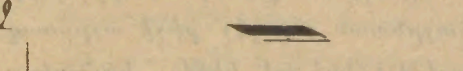
Ստանալ փոփոխող պէտք է զինն խմբագրութեան Վառնա, Գ. Թիւթիկեանի ի Գալիպէ. Կ. Երզնկացեանի ի Գահրիէ. Յ. Յրանքի յՈւստարի. Պէսիկեանի ի Լուիլ Մաս:

ԶՈՒԼԱՐԱՆ «ԿՈՒԹԷՆՊԵՐԿ» (Տպագրական տառերով)

Կարճ Լեւոն, ռադիկ կարգ Հասարակ բարձրագոյն

Աւերիկայի տպագրական տառեր և գանազանք՝ գոհացուցիչ գրերով: Հասցէ՝

Fonderie typographique 'Gutenberg' Sophia, Rue Graf Ignatieff № 3

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ԶՈՂՆԵՐ [23]

(ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ ՏԱԿԱՆԱՅԱՍԱՆԻ ԻՐԱՎԱՆ ԿԵԱՆՔԵՆ)

Ընդարձակ օրան մը, ուր վաթսուներկու մօտ սեւ մանակալներ իրենց թիւերով քով քովի շարուած էին, որոնց ծածկոյններն ու սաւանները, իրենց խակած գոյներով այդ թուանքի սրահէն կ'ոճալէին ձեռք բացակայութիւնը կը մատչէին, այնպիսի յուսահատութիւն ու կակիթ յատուկ կըրէին Քուրդիոյ վրայ, որ պահ մը կը մտնէր իր սրահէն իր սրահէն հօրեղբայրը, տանիլ հին, երեւց համալի աղքատ ունեւակը ու իր խնամքներէն չի հեռացնել զայն քան թէ այդ սպանդանոցաձեւ սրահին մէջ թողնել, տեղ մը ուր խորանկ տքած հող դժբաղդ հիւանդները՝ գերեզմանէն փախչող ուրախութեամբ կը նմանէին: Մտաւարժութեան այդ ստակալի ժամուն, ճակատագրական անդրմադրելի պատճառներ կրնէին անոր միտքն ու քիւրճակէն ինքն ալ օգնելով, ջրախառնոր հիւանդապահի հետ, հօրեղբայր Շահէնը կը մերկացնէ իր հագուստներէն, հիւանդանոցի մեծաւանդ ըզգեստները կը հագուցնեն: Երկուքն ալ կուրծքն դառնալէս Գուրգէն կը զգայ իր հօրեղբոր ցաւի խորանկութիւնն ու կը մտածէ որ, այդ տխուր զգեստաւորութեան գերեզմանական ճանաչողութեան զիտ կցակցան պատրաստութիւնն է, ու իր զգալուն օրա խորհրդէն կը մոռնա ինչ կրնայ ընել, ընդամէն մէկ մէջիտ ունէին, ան ալ

բոնիկ բարեկամը տուած էր, Հիւանդանոցի մուտքին տուին: Կամայ ակամայ՝ պէտք է համակերպիլ ճակատագրին: Հօրեղբայր Շահէն կուրծքն ուրով հետեւ այդ զգեստաւորութեան իր պատանքը կը նկատէր, ինք զիտէր որ իրեն պէս շատերը այդ սրահը մտնէր ու անկէ «Պալլադ»-ի մեծաւանդ նոսրիներուն ներքեւ, սեւ հողը գրկէր եւ, երկուստեք այս ուղի ցաւը կը շարժէր այդ երկու կարծաւակի դարեկները, անդին՝ ջրախառնոր հիւանդապահ այրը, Սաղաւթի իման դիմացինն տեղաւոր, կանապաւրէր շուտով պառկեցնել այդ նոր փորձանքը, որ իր լեցունի սուրճի գաւաթը չը պայի, ու մըտքի մէջէն կը հայտնէր իր բախտին, որ դատապարտած էր զինք, իր կամքին հակառակ, հիւանդապահ լինելու ու այդքան այնպիսի հիւանդութիւններով ամառնալով թշուառներու մէջ մնալ:

Հօրեղբայր Շահէնը իր չարաշուք մահիճի մէջ ինկած, իր հիւանդ գլուխը բերանաւոր հիւանդներ Պալլադը զրկող չարաստանը բարձիւ գնելով կը գոցէ իր յուսահատ աչքերը: Գուրգէն յոռու մտնել կը մնայ կայնած: Ջրախառնոր հիւանդապահը կը փութայ իր տեղ, պահ մը առաջ իր թալան տուածի գաւաթը ձախ ձեռք, վառուած սրկաբը աջ ձեռք պահ պար պուրէ պէտքայ չաթովը, հէշ կիւն պուր սալոնտան էօլիւ էքսիք օմալ, վէ հէ՛ն կիւն տէ, եէնի հասթալար կէտնէր տիր, վալլահա չօղ չէյ, պուր նէ դատար խմպըլար վար քի, պուր դատար էօլմէքի պիթմէլէյ, պէօլլէ կիտէր իսէ պիթ պիթմէլէյ, ինքնիւրեն կը մնայ իստէ այդ սրահի հիւանդապահը, կարգիս աղբարը, որ ինքքն ալ ուղեղի հիւանդութեամբ տարերներ առաջ այդ տեղն ինկած էր, ու ալ չէր գիտեր հեռանալ:

ԻՆ

Երկրորդ օրը՝ շատ կանուխ ճանաչող կեցնէր Գուրգէն՝ քրտնած ու յոգնած կերթայ տեսնել իր հօրեղբայրը, Շահէնի ցաւը աւելի զօրացած ու իր տեղը սասակացած էր: Հիւանդանոցի բժիշկները թէեւ իրենց ձեռքէն եկածին չափ աշխատած էին անոր սոսկայի հիւանդութիւնը, քիչ մը մեղմել, ամենէն զօրաւոր դեղերու ազդեցութիւնով, բայց օգտ չէր բրած: Գուրգէն քաղաքէն ժամ ետք՝ զայն կը գտնէ աւելի դուռնաւոր ու մերթ մեղմիկ հաղ մալ անոր սրահէն դուրս կո գար՝ քիչ քիչ մկրատելու այն տարաբաղ հիւանդ կեանքի թելերը: Այս տարբերակ երեւոյթը՝ Գուրգէնի սիրտը բուրբուրէն կը խոցէ: Անհուն կարօտով մը իր հօրեղբայր քովի կը դառնայ, իր աջ ձեռքը ժամերով առնոր կիւղուող ճակտին կը դնէ, ամենէն անուշ ու սրտաբուլիս խօսքերով կ'աշխատի մեղմել իր թշուառ հօրեղբոր ցաւերը:

ՂԱԶԱՐՈՍ Պ. ՆԱԶԱԳԵՏԵԱՆ

(Շարունակելի)

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼԻԹԵԲԻՅԷ

ԹԻԻՐԻՍ

Տաճատ Մահմուտ փառանքը Մը սըրա վիսուլինի եազմը իսիք պու տէֆա ուղնան մալիւմա նա զարէն Տաճատ Մահմուտ փառա իսկէն տերիլէյէ վիսուլինի իս- տիվին մայեթ խառնմէյէրի վէ մէ մէմուրարը միտիւրի թարաֆն- տան իսթիգալ ուղնմը տըր :

Տաճատ Մահմուտ փառա իսկէն տերիլէյէրի Մոնթաղա սարայըն- տա խըտիվ իլէ կէօրիլիւյիս հէմէք տէ պուլնմը տըր :

— Սթանպուլ Բուս էլիսինին էրդ Բուս Բուս գոնսօյսը իւզէրինէ օլ- ւան հիւսիւստէն տօլայը Պապը Ալի- լէ պիւր նօթա վէյաթիկինի վէ օնօ թա տա նէ կէօնա լիսան դուլա- նըմը ուղըրընը եազմը իսիք :

Շիմտի հինէ պու մէնէլէ հազն- տա ալընան մալիւմա նազարէն մէզքիւր նօթատա պաշըմս իքի մատտէ կէօզէ չարփաքտա տըր :

1. Էօթիտէն պէրու Էրմէնիլէրի Բահաթսըզ իտէն Բիւրալէրին տի- կէրէրէ տէ վէ հաթթա ռսկէրէ գարշը պիլէ հարաքէթ իտէնէք գատար ասի վէ վահշի օլտըզլա- րը հի քիւմէթ մէմուրարը թարա- ֆնտոնտա իքրար օլընմաք :

20. Հիւքիւմէթին ֆէնա իտարէ- սի սէպէպ իլէ շիմտիէ գըտար քիւրտ լէրի իթաթա տարիէսինէ վէ նի զաւ ալթընա ալընմաղըրնտան տօլայը պիւր տէօվէթին միւտաթէ- Լէսինէ լիզուլ կէօստէրմէսի :

— Սուլթան քէնտի հաֆիլէրի ալալընտան օն պէշ քիշի ալըրուպ մայեթիլէրինէ տէ կիճէ կիւնտիլ հազըր պուլոնմադ իւզրէ պիւր ու- ֆադ վաբօր թալին իթմիշ տիւր :

Պուլարըն վազիֆէսի իսէ ա- յա շիւհէլի օլալարը տէրաթսթ իտուպ էվէլէնէ կալաթատաքի վօյ վոտա գարազօլընա վէ եաթօտ Բօ լիս տալիլէսինէ կէօթիւրմէք վէ օլ կիճէսի սիւրկիւնէ կէօնտէրմէք պէհանէսի իլէ օլտըզլարը հէր- տէն գալաթըլուպ մէզքիւր ու- ֆադ վաբօրա պիւտիլիլէրէք կէօթիւրիւմէքտէ վէ տալէն ոօնկ լատա օ պիշարէլէրին նէ օլտըզլա- րընը մէճհուլ գալմադտա օլտըզլ- նը «Մէնվէրէթ» կազէթաընտա կէօրիւմիշ տիւր :

— ժէնէրալ Մէհմեթ Ալի փառա- Հիճազ չըմէնտըֆէրի տէրիւթընա նէզարէթ իթմէք պահանէսի իլէ Շաճա կէօնտէրիւմէքտէ իթիշ իսէ- տէ : փառա Պէրուլա վասըլ օլտը- օլմազ Աքքիա գալէսինտէ հապս օ լընմաթընը էմր օլընմը տըր :

— Սուլթան Օթթոման Պանքա- սընտան պէշ եիւզ պին լիւրա տա- հա իսթիքըրա իթմէք իսթէմիշ ի- սէտէ Պանքա 100,000 տէն զիյա- տէ վէրմէյէնէկիլի պէյան իթմիշ տիւր :

— Իսկիւպուէ հէնի գարըշըզըզ լար վուգա պուլըշ տըր : Պուլար- լար վէ թիւլ քիւր մահալի Բօլիս միւտիլինի ալլ ու տէրտէթիլի թալէպ իթմէքտէ իթիշէր :

— Տէօրթ քիշի թէհտիտ վէ մէք թուպլա պիւր քաշ քիշիտէն փարա ալտըզլարը իշիւն մահաքէմէյէրի կէօրիւմէք իւզրէ ճիւսալէթ մահ- քէմէսինէ հաֆալ օլընմըշտար : Պուս լարտան պիւրի հէր պիւր շէյի միւ- քէմէլ սուրէթտէ իգրար իթմիշ տիւր :

ԹՐԱՆՍՎԱՍԱ

— Իւկիլիլէր մէհմուր Պօէր ժէ նարալը Տէվէզին իւզէրինէ հիւ- ճիւմէ իւշ կիւն տէփա իտէն պիւր մահալէպուէն սանկրա ինկիլիլէր Տէվէզին օլտըսընը տալարմադա մահաֆադ օլմաշտար :

— ժէնէրալ Տէվէզին ինկիլիլ լէր իլէ հարալը տէփա իթմէք միւ- քիւն օլտալօնօնալընը պէյան իթ- տիլիլի պուլոնտան Էվէլ սէօլէմիշ իտիք : Պու տէֆա Տէվէզ Օրտնթ լէիսի հիւքիւմէթի Շիմալի իլէ կէօրիւլիւպ եազընլարտա պիւսպիւ- թիւն իթսիլմ օլընմադ հարապա- նիհալէթ վէրիլմէսինի գարարուշ- տըրաճադ իթիշ :

— Լօրտ Ռօպէթիս ումուլ թրա- նալա օլ իտարէսինի ժէնէրալ Մաք սուէլէ թէլիլմ իթմիշ :

ԲՍԻՍԻԱ

«Վէշլէրա իօշթա» կազէթա- սընըն պէյաննա նազարէն, վար- շալաթա իտաւ ճէզարնա մահ- քիւմ օլտն ալթըր աւարշիսթիլէրին Բուսիտա Չարըն հիւքիւմէթի իսթիլաթտաթիլէսինի (միւսպետու- թիւն) գալաթըմադ իշիւն թէնքիւ- օլընմը պիւր ճէմիլէթէ մէնտալ օլտըզլարը աւարշիլմը, վէ իճրա իտիլէն թահգիթաթաթա պու ճէ- միլէթ տալարը Չարըն սարալը նա գատար 12 քիլօմէթրօլըզ հէր ալթընտան պիւր պոտրուլ աշարաթ Չարը ֆաթիլիտար իլէ հափայա գալաթըմադ իշիւն օրտաթ տիւն- միտ գօլմաշ օլտըզլարը թէպէյ- իւն իթմիշ տիւր :

Մահալէր քէնտի լէֆիլիլէրի նիւն քիւսֆէսինի էլէ վէրտիլէրի իշիւն, իտաւ ճէզարը Չար թարաֆընտան ալֆ իլէ էպէտի քիւրէկէ թահիլ օլընմը տըր :

ՄԸՍԸՐ

Իսկէնտէրիլէ Բուս Բաթիլիգի ճէտիտի Տ Ֆիլիս իւկէնտէրի լէէ վասըլ օլտալ, խըտիվ թարա- ֆընտան գալալ օլընմը տըր :

— Մըսըր Բօլիսի Ասուան շէհ- րինտէ պիւր Սահէզտէ իւշ իթալիա- Լը աւարշիսթիլէր տէրտէթ իտուպ իթալիա Գահիլէ գոնսօլոսհանէ սինէ թէպիլմ իթմիշ տիւր :

ԻԹԱԼԻԱ

Գրալ Ռապէթիլօնըն էօլտիլիլ մէսինտէն տօլայը շիմտիլէ գա- տար տէրտէթ օլընման աւարշիստ

լէր 2200 քիշի օլտալ, պուլար- տան մատա 1000 քիշի պու- ճիւսալէթի ալըր ճիւսալէթիլէրտէն տաթ իթմէթիլէրի իշիւն թու- թուլմաշտար :

— Գրալ վիկտոր Էմմանուէլ հիւ- քիւմէթին խաթիճի Բօլիլիլաթը նը տէրիլտիլմէք իշիւն, տիւվէլը սալիլէ հանընտա պուլընան ու մուլ իթալիա էլիլիլէրի Բօմայա տալէթ իտէնէք իթիշ :

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Ֆէլի. Բաէնա Ֆէրտինտա հալ- րէթիլէրի Աճէմ Շահր իշիւն վէրի- Լէն զիյալէթիլմէ Աճէմ իստնը իլէ իրտա նուլթ իթմիշ տիւր :

Շահ իշիւն վէրիլէն զիյալէթիլ 3750 նարօլէօն մէսարիֆ օլմաշ օ- լտալ իւշ պու մէպլալը Սօֆիա շէհ- րի Պէլլտիլէսի գալալ իթմէթի- կիւնտէն մալիլէ սանտըղընտան էս- տէնէնէք իթիշ :

ԻՆԿԻԼԻԹԻՍ

Բաթըման ինթիլապաթընտա պու տնէ գատար գալալտնալար Սալալարի ֆրգասընտան 268 իւնիօնիսթիլէրտէն 54 Լիպէրալարտան 92 իոլանտալարտան 65 քիշի քի էքսէրիլէթը տրա շիմտի կի վիւքէլ վէ հիւքիւմէթ թա- րաֆտարալը տրիլար :

ՅԲԱՆԱՍ

— 1905 սէնէսինէ գատար Ֆը- րանսա տանա մատընըն վաճար ի- շիւն եալիլ-ճազ հարալ սէֆիլէ- լէրին մըգտարը 111 օլտալ տըր :

ՉԻՆ

— Չին աթիլէրինէ մուլմէնէթ վէ րիտաթիլ իտէն շին լէճալարընըն ճէզալալմալարը հազգընտալ տիւ- վէլը էճմէպիլէնի թալէպիլէ ճէ գալէն Լի Հոնկ Չանկ Չան վէ Ֆուլիօ րիճալարընըն իտաւ օլա- նտալարը Բաէնա Չօնկ. տիւք Չալլօն վէ Բաէնա Սիլիլտէ էպէ տի հապսա մահալէ օլաճալար վէ Բաէնա Գուան իսէ Սիպէրիա հուտալարընա ռիւրիլիւն օլաճա- ղընը պէյան իթմիշ տիւր :

— Տիւվէլը իճնէպիլէ միւլթիլէ ֆիլէն Չինէ պիւր նօթա վէրէրէք Բաէնա Գուանըն զալիլ շէտտէթ լէ ճէզալալմալարընը թալէպ իթմիլէր :

— Բուաթիլիլիտա Չինիլէր խրիսթիանալարա գարշը ալազլան տըզլարընտան տօլայը օլ թարաֆ- կիտէնէք օլան էճնէպի օլտալ միւ- մանաթ կէօրմէտէն շէհրի գալթ իթմիշ տիւր :

— Ինկիլիլ րէսմի տսիլիլէրին- ալմը օլտըզլարը մալիւմա նա շարէն, էօնիլմիլէթիլ նոյ. ալըն տա ջիլին ճէնտալ վիլալէթիլէրին- տէ պէօյիլէք պիւր ըսեանըն զուհու- րը մէհուլ իթիշ :

— Շանկայտան վէրիլէն պիւր թէ- Լէկրաֆա նազարէն Չին աթիլէրտէն 5000 քիշի Չին նիզամի ապիլէրէ-

րի իւզէրինէ հիւսիւմէ տալարի տալարիլար :

— Ինկիլիլէրա շահ-Քուլտա- քիւլիլիլէրի քուվէլի տսկէրիլէ տօլ տրուաքտա տըր :

Միւլթիլ Էմմանուէլ հիւքիւմէթին խաթիճի Բօլիլիլաթը նը տէրիլտիլմէք իշիւն, տիւվէլը սալիլէ հանընտա պուլընան ու մուլ իթալիա էլիլիլէրի Բօմայա տալէթ իտէնէք իթիշ :

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

Տուն մը քաղաքիս Սաքալը Չէշմէ թաղի մէջ թիւ 1082. ունի 300 մէթրո գետին, հինգ սենեակ 2 խանութ, մառան և ուրիշ պա- րագաներ :

Պանդուկ մը քաղաքիս Դ. թա- ղի վիցերօրդ փողոցի բերանը թիւ 1474. 400 մէթրո գետին վրոյ կը պարունակէ 4 սենեակ, մէկ սր- ճարան, մառան մը և բնագործակ գոմ մը յարգանոցով :

Գնել և վարձել փափագողներ պէտք է գիմնէ պրնալադործ Յով- սէփ աղային :

ԾՈՐԾԱՐԱԾՆԱՆԷ "ՋՈՐԱ" ԵՐՈՒԱՆԴ ԹԵՐԶԵԱՆ

Իշպու ֆօթօկրաֆտէն Սաքալ- Լը Չէշմէտէն Էսկի Գազարմա մէյ- տանընտա Ուիլիցտ Սապօնա 218 նիւմէթրօ մահալէ նազլ օլընմը տըր :

Միւրաճաթ իտէնէք զէվթթ մէճուլն պրազմադ իշիւն էճէն ֆիլաթլա զայէթ թէմիլ ֆօթօկ- րաֆտար հէնի ուտալար իլէ չը- գարըլմադտա տըր :

ՅԱՆՉԵԱԿԱՍԱՐ

Կը ծանուցանէ չարգոյ հասարակու- թիւան թէ վառնայի, Շուսմիլի, Ռուս- ճուքի, Թրոնվայի, Բիլիլայի եւ Սօ- ֆիայի միլիւն շարունակաբար եւ կանո- նաւոր երթեւեկութիւն հասաւաթ է : Ուստի այս քաղաքներու համար ունէ յանձնարարութիւն ունեցողներ վառա- բար կրնան գիւլիլիլէրին, որ կը իտ- տանայ դոնացոյցիլ պայմաններով ճը- ղիւ գործադրել յանձնարարութիւնն- րը : Իր կայաններն են :

Վառնայի մէջ Չարպանէլիանի գը- րատուներ, Շուսմիլայի մէջ Կոստան Պօ- ղաճանի խանութը, Ռուսճուքի մէջ Գալիպիանի եղբարց սկիւրաթուներ, Սօֆիայի մէջ Մարտիրոս Յովհաննէ- անի սրճարանը :